

کتاب کار فارسی
درس دهم
(یار مهربان)

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

آز رده: رنجیده، ناراحت

لذت: حالت خوشایند و خوب

صمیمی: همدل و مهربان

غروب: پایان روز

کلمات مخالف

گذشته ≠ آینده

دوستی ≠ دشمنی

کوچولو ≠ بزرگ

خسته ≠ سر حال

کلمات هم‌خانواده

خیال، تخیل، مخیله (خ ی ل)

شکل، اشکال، شاکل (ش ک ل)

متوجه، توجه، موجه (و ج ه)

حال، احوال، حالت (ح ا ل)

ضربان، ضربه، ضارب (ض ر ب)

نغمه: صدای خوش

مراقب: نگهبان، مواظب

معمولاً: بیشتر وقت‌ها

موضوع: آنچه درباره‌ی آن گفت و گو می‌شود.

آسیب: صدمه

آغوش بغل

باسواد ≠ بی سواد

گشوده ≠ بسته

نزدیک ≠ دور

گرم ≠ سرما

باخبر ≠ بی خبر

حقیقت ≠ دروغ

هرگز ≠ همیشه

زمین ≠ آسمان

شعر، شاعر، مشاعر (ش ع ر)

مختلف، اختلاف، خلاف (خ ل ف)

قلب، منقلب، تقلب (ق ل ب)

بخوان و بدان

ملمان بچه‌ها را صدا زد: «درنا، برنا بیایید می‌خواهیم غذا بخوریم.» برنا سفره را پهن کرد. درنا بشقاب‌ها را چید. ملمان پلو را توی دیس کشید و سر سفره آورد. بلبا ظرف خورشید را آورد. سبزی و ماست هم به کمک بچه‌ها در سفره چیده شد. همه با هم دور سفره نشستند. ملمان گفت: «آخ! پارچ دوغ را در آشپزخانه جا گذاشتم.» درنا گفت: «من دوغ را می‌آورم.» برنا گفت: «پس من هم لیوان‌ها را می‌آورم.» بلبا گفت: «زود باشید غذا سرد شد.»

در متن بالا کلماتی دیده می‌شود که بعد از آن‌ها «را» آمده است. اگر دقت کنید می‌بینید که کلری، بر روی این کلمات انجام شده است.

مثال: زهرا کتاب را برداشت.

عمل برداشتن بر روی کتاب انجام گرفته است. به این کلمات «مفعول» می‌گویند: معمولاً بعد از مفعول «را» می‌آید.

در یک جمله با تغییر فعل، آن جمله معنای جدید پیدا می‌کند.

از ترکیب برخی کلمات با «مند»، کلمات جدید ساخته می‌شود.

مثال: دانش + مند = دانشمند

بهتر است برای نوشتن در مورد یک موضوع کلی آن را به موضوعات کوچک‌تر تقسیم کنیم و سپس در مورد هر یک از موضوعات کوچک یک بند بنویسیم تا درباره‌ی موضوع کلی یک متن کامل داشته باشیم.

۲ درستى و نادرستى جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستى، درست آنها را بنویس.

الف: کتاب می‌تواند دوست خوبی برای ما باشد.

ب: وقتی کتاب را خواندیم، دیگر نیازی نیست که از آن مراقبت کنیم. باید

پ: مخالف کلمه‌ی «آزرده»، خسته است. خوشحال

ت: هم‌خانواده‌ی «لذت»، لذیذ است.

۳ جاهای خالی را با توجه به درس پر کن. (یک کلمه اضافی است)

حالت - مختلف - آغوش - لحظه‌ای - باغ‌ها

الف: راستش بهترین وقت برای من، آن لحظه‌ای است که مرا در آغوش می‌گیرید و به قلبتان نزدیک می‌کنید.

ب: در این حالت ... است که من شما را بر دوش خودم سوار می‌کنم و به سفر می‌برم و با آدم‌ها و جاهای

مختلف ... آشنا می‌کم.

۴ با حروف در هم ریخته‌ی داخل ابرها کلمه بساز و بنویس.

ای ب غ

ض ع ف ی

غ ش آ و

غایب

ضعیف

آغوش

۵ شعر را کامل کن.

کتاب را که باز می‌کنی

دو بال یک پرنده را گشوده‌ای

پرنده‌ای که از زمین

تو را به شهرهای دور

تو را به باغ‌های نور می‌برد.

